

mærksomhed paa, om ikke den rette Vej i disse Sager, ved Siden af disse Offentliggjørelser, skulde være den at indbringe et Lovforslag, som begrænsede Bevillingsretten til et vist Måremaal, saaledes at efter 2—3 Aars Forløb kunne Bevillinger ikke længere udstedes i Henhold til Placaten af 1838, selv om Forholdene vare tidligere afgjorte, selv om den saakaldte Adkomst eller Berettigelse var tidligere vunden, saa at vi kunne komme til Ende med denne Sag. Thi, hvorfor det er vigtigt, at vi engang kommer til Ende med den, det er, fordi jeg troer, at der skjuler sig et Misbrug under en stor Mængde af disse Bevillinger, det nemlig, at Høvet har været ufuldstændigt afløst, men at der har været givet Tilskaaelser for, at Høvet har været fuldstændigt afløst. Man har saaledes f. Ex. ikke henregnet til Høvet Brændeforsler og andre betydelige Gælder, men man har sagt, at Høvet var afløst, naar det egentlige Dagsarbejde etc. var afløst, og ved Afløsning af denne Art har man vundet Adkomster, som man gjør gjældende, hvorfor man har faaet og faaer Bevilling; men alt dette vil komme til Ende, naar Sagen engang vil blive taget alvorlig for og sluttet ved et Lovgivningsværk.

Indenrigsministeren: Jeg troer virkelig ikke, at der er mange Bevillinger af det Slags, som ikke alt ere blevne benyttede. Naar den ærede Taler mener, at der er givet Bevillinger i Henhold til Pl. af 1838, uden at Høvet har været fuldstændig ophævet, saa tør jeg forsikre ham, at, efter hvad jeg kender til den Slags Sager, navnlig fra 1842, da jeg indtraadte som Medlem af Statsraadet, har man aldrig givet en Bevilling til at inddrage det fulde Areal, som efter Placaten kunde indtages, undtagen der, hvor Høvet var fuldstændig ophævet, og, naar nogen enkelt Deel af Høvet var bleven tilbage, fornemlig Gjødningsforsel, saa er den bleven beregnet i Forhold til det øvrige afløste Høvet, og med Hensyn dertil er Arealet blevet formindsket. Jeg tør sige, at man er gaaet frem med stor Nøiagtighed og Samvittighedsfuldhed, og jeg kan forsikre, at i den Periode, hvort jeg havde Sæde i Statsraadet, under Høifalig Kong Christian VIII, var der en almindelig

Omhu for, at disse Bevillinger ikke skulde misbruges; der var ubetvivel hos de Fleste den Overbevisning, at det i sig selv ikke var gavnligt, at Afgang til deslige Bevillinger var givet, fordi man troer, at Høvet vilde blive afløst ved Forholdenes Udvikling, uden at denne Opmuntring behøvedes, og man søgte derfor at begrænse Bevillingerne, saameget som lovligt var; men man har naturligvis ikke kunnet negte dem, som i Henhold til Loven indlode sig paa Høvetets Afløsning, den Belønning derfor, som var dem tilfaldt.

Sicherung: Jeg indseer meget godt, at man i denne Sag, som i alle Landbofager siden omtrent 1797 og 98, i Grunden har ladet Bonden betale to Gange for Alt, hvad han har faaet; det er det, som er det Characteristiske ved den Udvikling, man fra den Epoche har givet Landbofogivningen. Man lader Bondestanden betale to Gange, først betale rigeligt for at blive fri for Høvet, og dernæst nok engang igjennem Bondejordens Inddragelse; det Samme skeer med Landgildens Forøgelse, med Indfæstningerne, kort sagt efter den hele Fortolkning af Landboloven i en Række af Aar har Bonden maattet betale to Gange og tilfaldt give Skindet med.

Indenrigsministeren: Jeg tvivler dog virkelig paa, at den Udvikling, vi nu have hørt, holder Stik.

Sicherung: Man har ikke kunnet været tilfreds med, at Frihed blev givet til denne Folkeklasse, og man har villet vedblive at eie den paa en eller anden Maade; det er det, som endnu bestandig skjuler sig under den Modstand, som gjøres mod den Udvikling i denne Retning, man nu attraaer. Det er Befolkningen, man vil eie, og man veed, at man eier Befolkningen, naar man eier den Grund, hvorpaa den træder; thi saa eier man den middelbart.

J. Petersen (Præsto Amts 4de Valgfreds): Maa jeg ...

Formanden: Forsaavidt den ærede Rigsdagsmand ønsker Ordet, skal jeg bemærke, at, da vi ere komne temmelig langt bort fra det egentlige Spørgsmaal, vil jeg, hvis Nogen begjærer Ordet, tillade mig at foreslaae Af-